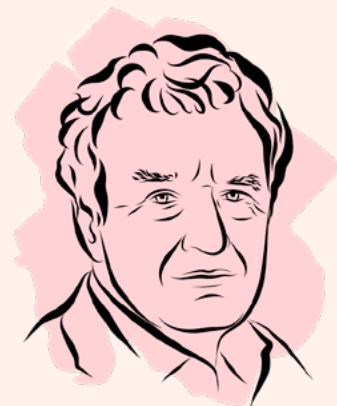


Groene rechters snappen geen snars van wetenschap



Komen rechters weleens buiten? Hebben ze ouders? Dat vroeg ik me vorig jaar januari al af toen een rechtbank Greenpeace gelijk gaf over het stikstofbeleid van het kabinet. Dat moet strenger, oordeelde de rechter, want de natuur gaat naar de gallemiezen.

Pardon?

De edelachtbare dames en heren kunnen aan hun vader of moeder vragen of er in hun jeugd ook ooievaars, aalscholvers, lepelaars en zeearenden waren, hoe de sloten schuimden en de grachten roken. Zelfs de raaf is terug. Er zijn inmiddels zo'n 150 broedparen, las ik in *Nature Today* (een nieuwsbrief van kennisinstellingen en natuurorganisaties).

Daar stond ook dat er zeventig jaar geleden zo veel luchtvervuiling was dat je in onze steden maar één korstmos had, de 'zwavelvreter'. Die is omdat er nauwelijks zwavel (SO_2) meer in de lucht zit zeldzaam (en staat dus, oh ironie, op de Rode Lijst van bedreigde soorten) maar in plaats van die ene die verdween, komen er nu honderd soorten voor in onze schone steden, schrijft korstmoskenner Harold Timans in een nieuw boek.

Kijk dus eens naar beneden wanneer u op straat loopt, edelachtbare! Die witte, gele en groene vlekjes naast uw schoenen zijn een teken dat het goed gaat met de biodiversiteit alhier.

Ja, ik weet van de trias politica, ik weet wie Montesquieu was, ik weet dat je geen kritiek hoort te hebben op de rechterlijke macht. Maar waarom eigenlijk niet? Waarom mag je wel het Koninklijk Huis belachelijk maken (zie de 'Willy'-filmpjes), maar moet je amechtig zwijgen als de edelachtbaren stuntelen?

Columns zijn er om taboes te slopen, dus bij dezen. Inzake 'groene' onderwerpen zijn Nederlandse rechters niet neutraal, niet objectief en niet capabel. Rechters zijn alfa's die het verschil tussen een picogram en een milligram niet kennen en met het jaar activistischer worden. De milieubeweging had de media al aan de leiband en nu dus ook de magistratuur.

En kom op zeg, wat de scheiding der machten betreft, overschrijden de edelachtbaren zelf voortdurend grenzen. Ze begeven zich dan niet alleen op het vlak van de politiek (weet ik weinig van) maar steeds vaker op het domein van de wetenschap, iets waar ik als wetenschapsjournalist en chemicus wel wat van weet. Ze doen bizarre uitspraken waarbij ze zich zogenaamd baseren op de stand van de wetenschap, maar in wezen selectief shoppen.

Chemicus Jaap Hanekamp, destijds verbonden aan het University College Roosevelt, maakte in 2024 een wetenschappelijke analyse van een rechterlijke uitspraak inzake een aanklacht van burgers tegen een lelieteler. De edelachtbaren wisten niet dat planten van nature vol zitten met giftige stoffen. De rechter begreep de meest basale toxicologische principes niet: dat blootstelling anders is dan de dosis die in het lichaam terecht komt en risico anders is dan gevaar.

In de uitspraak haalt de rechter artikelen aan die suggereren dat er een verband bestaat tussen bestrijdingsmiddelen en de ziekte van Parkinson (is er niet, zo weten we nu) maar begreep totaal niet dat er grote verschillen zijn in het soortelijk gewicht van studies. Het vonnis was een en al *cherrypicking*.

Dat geldt ook voor de recente uitspraak over Bonaire, toonde Maarten Keulemans, wetenschapsjournalist van *de Volkskrant*, aan op X. Alweer was de zaak aangespannen door Greenpeace en alweer koos de rechter (wat een toeval zeg, laat het dezelfde zijn die Greenpeace vorig jaar al gelijk had gegeven bij stikstof!) diens kant. Bij de argumentatie werd een studie aangehaald die in opdracht van Greenpeace was gemaakt.

De rechter vatte het Klimaatakkoord van Parijs verkeerd samen, nam alleen het meest onwaarschijnlijke en achterhaalde 8,5-emissiescenario over en kwam met onwetenschappelijke statements, bijvoorbeeld dat de zeespiegel bij Bonaire misschien wel met 85 centimeter kan stijgen in 2100.

De achtergrond: in voorgaande eeuwen steeg de zeespiegel vrij constant, met 18 centimeter per eeuw. Er is discussie of dit versnelt. De consensus luidt 'vermoedelijk wel', maar opeens 85 centimeter erbij in 75 jaar is uitzinnig. En dan mompelt de edelachtbare klimaatactivist ook nog aan het eind van zijn motivering dat het misschien wel 3 of 4 meter kan worden in 2100, als de Antarctische ijskap instabiel wordt. Dat is krankzinnig.

Schoenmaker, hou je bij je leest.

Komt zo'n edelachtbare weleens buiten? Heeft hij of zij ook ouders?